

تحليل پيشينه عملياتي و تجربيات (برنامه‌هاي) آمايش در كشورهاي منتخب

مهدی صادقی شاهدانی

دانشيار دانشكده اقتصاد دانشگاه امام صادق عليه السلام

فهرست

۷.....	مقدمه
۸.....	مفهوم و تعریف برنامه ریزی آمایش
۸.....	اصطلاحات و واژه های برنامه ریزی: برنامه جامع، برنامه اجرایی و پروژه
۸.....	انواع برنامه با تأکید بر جهت «سطوح مکانی»
۸.....	برنامه ریزی ملی
۸.....	برنامه ریزی منطقه ای
۹.....	برنامه ریزی آمایش (آمایش سرزمین)؛ تعریف و مؤلفه های راهبردی
۹.....	رهیافت های برنامه ریزی فضایی
۱۰.....	برنامه ریزی آمایش در کشور های توسعه یافته
۱۲.....	برنامه ریزی آمایش در کشور های در حال توسعه
۱۲.....	برنامه ریزی آمایش در بریتانیا
۱۳.....	انگیزه ها و علل برنامه ریزی آمایش در بریتانیا
۱۴.....	نظام برنامه ریزی فضایی
۱۵.....	نقش حکومت های محلی و مردم در تهیه و بررسی طرح ها
۱۶.....	ارزیابی نظام برنامه ریزی فضایی و مدیریت شهری
۱۷.....	ابعاد توجه به نیازهای انسان در برنامه ریزی آمایش و منطقه ای بریتانیا
۲۰.....	برنامه ریزی آمایش در آمریکا
۲۰.....	موقعیت سرزمینی و تقسیم بندی مناطق آمریکا؛ مقدمه ای بر مزیت های منطقه ای و فضایی در این کشور
۲۱.....	ساختار حکومت در آمریکا (ساختار فدرالی و منطقه ای)
۲۲.....	مبانی برنامه ریزی آمایش در آمریکا
۲۲.....	مراحل تکامل برنامه ریزی آمایش در آمریکا
۲۳.....	سیاست های برنامه ریزی آمایش در آمریکا
۲۵.....	ابعاد توجه به نیازهای انسان در برنامه ریزی آمایش آمریکا
۲۶.....	برنامه ریزی آمایش در فرانسه
۲۶.....	سیر تاریخی برنامه ریزی آمایش در فرانسه
۲۸.....	چارچوب قانونی حکومت های محلی و برنامه ریزی فضایی و شهری
۲۸.....	طرح های برنامه ریزی فضایی و توسعه شهری در فرانسه
۲۹.....	نقش حکومت های محلی
۳۰.....	ارزیابی نظام برنامه ریزی منطقه ای و فضایی در فرانسه

۳۱	ابعاد توجه به نیازهای انسان در برنامه‌ریزی آمایش فرانسه
۳۳	برنامه ریزی آمایش در آلمان
۳۴	چارچوب قانونی حکومت‌های محلی و برنامه‌ریزی فضایی و توسعه شهری
۳۵	نظام برنامه‌ریزی فضایی
۳۵	ارزیابی نظام برنامه‌ریزی منطقه‌ای و فضایی در آلمان
۳۶	ابعاد توجه به نیازهای انسان در برنامه‌ریزی آمایش آلمان
۳۶	برنامه ریزی آمایش در هلند
۳۶	۱-۸. چارچوب قانونی حکومت‌های محلی و برنامه‌ریزی فضایی و شهری
۳۷	۲-۸. نظام برنامه‌ریزی آمایش در هلند
۳۸	۳-۸. نقش حکومت‌های محلی و مردم در تهیه و بررسی طرح‌ها
۳۸	۴-۸. ارزیابی نظام برنامه‌ریزی منطقه‌ای و فضایی هلند
۳۹	۵-۸. ابعاد توجه به نیازهای انسان در برنامه‌ریزی آمایش هلند
۴۱	برنامه ریزی آمایش در روسیه
۴۲	اصول اساسی نظام برنامه‌ریزی فضایی روسیه
۴۳	ابزارهای کلیدی برنامه ریزی منطقه ای و فضایی
۴۴	سطوح نظام برنامه‌ریزی فضایی در روسیه
۴۷	جمع بندی از نظام برنامه‌ریزی آمایش روسیه
۴۸	ابعاد توجه به نیازهای انسان در برنامه‌ریزی آمایش روسیه
۵۱	برنامه ریزی آمایش در اسپانیا
۵۱	تقسیمات کشوری اسپانیا
۵۲	توصیف برنامه ریزی فضایی و شهری در اسپانیا
۵۳	برنامه ریزی در سطح ملی
۵۳	برنامه ریزی در سطح منطقه‌ای
۵۵	برنامه ریزی در سطح محلی
۵۹	نقش مشارکت در طرح‌های محلی
۶۰	قوانین جدید مطرح شده در خصوص برنامه‌ریزی فضایی و شهری
۶۲	جمع بندی از نظام برنامه‌ریزی آمایش اسپانیا
۶۲	ابعاد توجه به نیازهای انسان در برنامه‌ریزی آمایش اسپانیا
۶۴	برنامه ریزی آمایش در پرتغال
۶۴	تقسیمات کشوری

۶۴	سیاست و حکومت پرتغال
۶۵	تاریخچه برنامه‌ریزی در کشور پرتغال
۶۷	سیستم برنامه‌ریزی فضایی در زمان حاضر
۶۸	سیستم مدیریت سرزمین
۷۲	فرآیند تهیه و تصویب طرح‌ها
۷۴	جمع بندی از نظام برنامه‌ریزی آمایش پرتغال
۷۴	ابعاد توجه به نیازهای انسان در برنامه‌ریزی آمایش پرتغال
۷۵	برنامه‌ریزی آمایش در بلژیک
۷۶	ویژگی‌های عمومی کشور
۸۰	خلاصه‌ای از سیستم برنامه‌ریزی فضایی در بلژیک
۸۲	جمع‌بندی از نظام برنامه‌ریزی آمایش بلژیک
۸۳	برنامه ریزی آمایش در سوئیس
۸۴	چالش‌های موجود در توسعه فضایی کشور
۸۴	سابقه برنامه‌ریزی فضایی در سوئیس
۸۵	نظام برنامه‌ریزی فضایی در کشور سوئیس
۸۹	برنامه ریزی فضایی در سطح کانتون (منطقه‌ای)
۹۱	جمع بندی از نظام برنامه ریزی آمایش سوئیس
۹۱	ابعاد توجه به نیازهای انسان در برنامه‌ریزی آمایش سوئیس
۹۲	برنامه ریزی آمایش در اتریش
۹۳	تقسیمات کشوری
۹۴	پیشینه برنامه‌ریزی فضایی در اتریش
۹۵	وظایف اصلی کنفرانس برنامه ریزی منطقه ای
۹۶	برنامه ریزی فضایی در یک مقیاس اروپایی
۹۶	قوانین برنامه ریزی فضایی اتریش
۱۰۰	جمع بندی از نظام برنامه ریزی آمایش اتریش
۱۰۱	ابعاد توجه به نیازهای انسان در برنامه ریزی آمایش اتریش
۱۰۱	مروری کوتاه بر برنامه ریزی آمایش در سوئد
۱۰۲	تاریخچه برنامه ریزی آمایش (آمایش سرزمین) در ایران
۱۰۲	سیر کلی تحول برنامه‌ریزی آمایش در ایران
۱۰۳	مرحله اول آمایش سرزمین در ایران

- ۱۰۳.....مرحله دوم آمایش سرزمین در ایران
- ۱۰۴.....مرحله سوم آمایش سرزمین در ایران
- ۱۰۴.....لزوم توجه به ابعاد نیازهای انسان در برنامه‌ریزی آمایش ایران
- ۱۰۵.....جمع‌بندی و نتیجه‌گیری تحقیق

چکیده

برنامه ریزی آمایش فرآیندی است جهت مشارکت مردم و مناطق در برنامه‌ریزی و فراهم آوردن موجبات آن از جهت انطباق با برنامه‌های کلان و ویژگی‌های منطقه‌ای. این برنامه ریزی تلفیقی است از برنامه ریزی توسعه اقتصادی و توسعه فضایی جهت عمران هماهنگ در مناطق. برنامه ریزی آمایش کامل ترین نوع برنامه‌ریزی بوده و معمولاً در سه سطح ملی، منطقه ای و ناحیه‌ای با هدف تعادل بخشی میان سه عنصر اصلی «فضا، فعالیت و انسان» انجام می‌گیرد. دارای سه بعد برنامه ریزی اقتصادی، برنامه ریزی اجتماعی و برنامه ریزی آمایش (آمایش سرزمین) می باشد.

«برنامه ریزی آمایش» یا «آمایش سرزمین» بعد اصلی برنامه هر منطقه بر مبنای آمایش فضایی و لحاظ کردن دیگر ابعاد در آن ارایه می شود. از آنجا که برنامه ریزی آمایش با رویکردهای مختلفی در کشورهای جهان اجرا شده است، مطالعه این تجارب و نتایج آن دلالت های آشکاری جهت برنامه ریزی مناسب و بومی مطابق با اقتضات و شرایط مناطق ایران ارایه می - کند. در این نوشتار با مروری بر این تجارب اصول حاکم بر برنامه ریزی آمایش در کشورهای مختلف را بیان می کنیم. همچنین از آنجا که از میان ابعاد سه گانه آمایش «جایگاه و منزلت انسان و نیازهای او» محور برنامه ریزی است، در این بررسی نگاه ویژه به ملاحظات ابعاد نیازهای اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، روانی و .. انسان در برنامه های آمایش را پیگیری می کنیم.

واژگان کلیدی: برنامه ریزی آمایش، آمایش سرزمین، برنامه ریزی منطقه ای، طرح ریزی کالبدی